Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 227 FRIDAY, NOVEMBER 28, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 28-го ЛИСТОПАДА 1997 р. Ч.227 РІК CIV.

Л. Кучма обіцяє вчасне прийняття бюджету

Київ. — 22-го листопада Президент України Леонід Кучма заявив, що Україна прийме бюджет на 1998 рік вчасно. Цьогорічний бюджет, як відомо, прийнято було з запізненням майже на півроку.

Виступаючи на пресконференції Л. Кучма зазначив, що від прийняття бюджету залежить співпраця з Міжнародним валютним фондом. Він додав, що цього року Україна втратила, не прийнявши вчасно бюджет, 3 блн. гривень або 1.6 блн. дол.

За Конституцією, бюджет має бути прийнято до 1-го січня, однак Україна як незалежна держава ще ні разу не прийняла його вчасно.

Президент сказав також, що бюджет повинен бути реалістичним. Бюджет на 1998 рік передбачає дефіцит у розмірі 4.3 відс. від валового внутрішнього продукту і перше читання його в парляменті заплановано на 4-го грудня.

МВФ цього року затримав кредити Україні, оскільки Київ не дотримав своїх бюджетних зобов'язань. Цього тижня МВФ має вирішити, чи надавати Україні дві частини кредиту „стендбай" у розмірі 542 млн. дол.

В Україні створено виборчий бльок НЕП

Київ(Р.Р.). — Депутат Верховної Ради України Володимир Яворівський повідомив на пресовій конференції 21-го листопада про створення бльоку демократичних партій „Народовладдя. Економіка. Порядок" (НЕП). До бльоку НЕП увійшли Демократична Партія України та Партія Економічного Відродження.

Новий бльок оприлюднив свій передвиборчий список, який очолили: голова ДПУ В. Яворівський; голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим Анатолій Гриценко; колишній міністер оборони, генерал армії Віталій Радецький; голова концерну „Укргаросервіс" Володимир Бортник; член ДемПУ, депутат Черкаської Обласної Ради, лікар Любов Майборода.

До списку кандидатів на депутатів, за словами В. Яворівського, увійшли також члени Українського Союзу Промисловців і Підприємців (УСПП), який „від самого початку підтримував ДПУ". У список потрапили три віцепрезиденти УСПП Володимир Рижов, Сергій Погорєлов і голова Ради підприємців при Кабінеті Міністрів, голова Асоціяції Українських Товаровиробників „Гордість України" Євгеній Червоненко. Увійшов до списку і депутат Верховної Ради Юхим Звягільський.

В. Яворівський зазначив, що розуміє відмову Сергія Тигипка кандидувати від НЕП. На його думку, це внутрішні взаємини між Тижипком і прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком. Останній представляє Народно-Демократичну Партію і вийде не дуже добре, коли віцепрем'єр представлятиме якусь іншу політичну організацію.

Сам С. Тигипко з цього приводу сказав, що тиску на нього ніякого не було і що він сам вирішив покищо не приєднуватися до ніякої партії.

ДПУ вела переговори про створення міцного передвиборчого бльоку також і з Партією Регіонального Відродження України (ПРВУ), але переговори зірвалися, зазначив В. Яворівський, через кандидатуру відомого українофобськими поглядами депутата Верховної Ради Юрія Болдирьова, що суперечить ідеології ДПУ. Бльок НЕП, на думку Яворівського рискує, розраховуючи на електорат східніх і південних регіонів України.

Автор антикризової програми НЕП В. Яворівський зазначив, що бльок плянує створити у новому парляменті „прагматичну промислово-аграрну фракцію, яка втілюватиме в життя економічні реформи".

Діяльність Ґрінпіс послаблюється

Ню Йорк. — Протягом 26 років діячі Ґрінпіс загороджували колючим дротом атомові осередки, приковували себе кайданками до платформ на видобуванню нафти з морського дна і вирушали плотами на океани, щоб унеможливити полювання на китів. Хоч рух розвинувся у велику установу, котра має бюра в багатьох закутках плянети і бюджет, що нараховує десятки мільйонів долярів, появляються виразні ознаки зменшення зацікавлення його діяльністю. Акції, котрі попередньо звертали увагу, коли в 1971 році Ґрінпіс починав від протестів проти американських атомових випробувань на Алеутських островах, сьогодні вже не роблять подібного враження. Навіть екологи визнають, що маленькі човни, що протиставляються великим кораблям, то — справа минулого.

Головне значення, однак, мають питання фінансування. З'єднані Стейти та деякі европейські держави, зокрема, Німеччина, звідки надходило найбільше фінансів, відчутно обмежують свою підтримку — журить Німецький економіст Тільо Боде, що очолює Міжнародний Ґрінпіс з осідком в Амстердамі. Засоби ці дозволяли розвивати діяльність в убогіших Азії, Африці та Південній Америці.

Вклад Німеччини, хоч і найбільший у світі, два роки вже втримується на висоті 44.7 млн. дол. В свою чергу сьогоднішні 4 млн. дол. від ЗСА є заледве половиною того, що ця країна надавала Ґрінпісові ще рік–два тому. Розпоряджуючись щораз меншими фінансовими засобами, Ґрінпіс шукає технологічних розв'язань, що протистояли б нищенню навколишнього середовища. В зв'язку з пов'язанням з тим рухом конструкторів вже створена і діє екологічна холодильня та автомобіль, який відчутно менше, ніж інші, наносить шкоди природі.

Взаємини з Іраком змінюються

Вашінгтон. — Хоч державний секретар ЗСА Меделин Олбрайт стверджує, що в останньому інциденті з приводу інспекторів ООН іракський лідер Саддам Гуссейн натрапив на „кам'яну стіну" солідарности міжнародної спільноти, чимало спостерігачів є іншої думки щодо взаємин з Іраком.

Наприклад, кореспондент інформаційного агентства Ассошейтед Пресс Доналд Ротберг вважає, що антисаддамівська міжнародна коаліція, утворена у відповідь на збройне вторгнення Іраку в Кувайт в 1991 році слабне з кожним роком.

Коментуючи згоду Багдаду на повернення інспекторів ООН до Іраку для продовження перевірки іракських збройних програм, колишній дорадник президента Дж. Буша Ричард Гаас сказав, що цей документ „лише засвідчує існуючі незгоди між Гуссейном і міжнародною спільнотою".

Президент Билл Клінтон підкреслив, що хоч С. Гуссейн і був змушений піти на поступки, перед інспекторами ще довга дорога до остаточних вислідів перевірки таємних іракських військових фабрик.

Секретар Департаменту оборони Вілліям Коген підтвердив, що над територією Іраку здійснюються полети американських розвідувальних літаків. Іракський міністер закордонних справ Мохаммед Саїд ас-Сагаф негайно протрактував заяву В. Когена як свідчення загрози для іракської національної безпеки.

Джудит Яфі, спеціяліст в іракських питаннях, висловлює думку, що поступка збоку С. Гуссейна направді є його перемогою, бо він змусив світову спільноту „знову заговорити про антиіракські санкції" і зумів схилити на свою сторону не тільки Росію, Францію та Китай, але навіть Єгипет, який у 1991 році був активним членом антитсаддамівської коаліції.

Конституційний суд працює

Київ(Р.Р.). — В понеділок, 24-го листопада, голова Конституційного суду Іван Тимченко роз'яснив на пресовій конференції, що масу законів досі не переглянено і не приведено у відповідність до Конституції України. Верховна Рада, Президент і Кабінет Міністрів не вжили ніяких заходів для приведення законів у відповідність до норм Конституції. Такий стан може викликати ситуацію, коли до Конституційного суду надійдуть тисячі звернень.

І. Тимченко зазначив, що в окремих публікаціях поставлено під сумнів легітимність існування самого Конституційного суду та його рішень. У розповсюдженій інформації йшлося про те, що укази Леоніда Кучми про призначення шістьох суддів Конституційного суду свого часу не було погоджено з тодішнім прем'єр-міністром Павлом Лазаренком і міністром юстиції Сергієм Головатим. У зв'язку з цим голова Конституційного суду продемонстрував копії указів Президента, на яких стоять підписи П. Лазаренка та С. Головатого.

Керівник Конституційного суду порадив політикам і журналістам уважніше подавати інформації, зокрема звертатися у відповідних органах за роз'ясненнями.

Щодо пояснення Конституційним судом частини 4 статті 23 закону про інформацію, то, за словами І. Тимченка, рішення Конституційного суду цілком збігається з текстом статті 32 Конституції й стосується передусім пересічного громадянина, а не публічного політика. Це рішення спрямоване на захист приватного життя, пояснив голова Конституційного суду.

Президенти України і Польщі задоволені поступом у відносинах

Київ (УНІАР). — 24-го листопада Президент України Леонід Кучма і його польський партнер Олександер Кваснєвський, обговоривши телефонічно стан двосторонніх відносин, висловили задоволення їх постійним поглибленням.

Президенти обмінялися думками з ряду регіональних проблем і відзначили щодо них збіг точок зору.

Голови обох держав обговорили нові можливості для пожвавлення розвитку торговельно-економічних зв'язків. Вони узгодили, між іншим, терміни відкриття нового автотранспортового переходу на спільному кордоні у Львівській області і домовилися взяти участь у церемонії введення цього переходу в дію.

Польща неодноразово заявляла про свою підтримку України, зокрема у питаннях вступу до европейських організацій.

Ухвалено закон про уповноваженого з прав людини

Київ(Р. Р.). — У четвер, 13-го листопада, Верховна Рада України ухвалила закон про уповноваженого з прав людини.

Сферою застосування закону є відносини між громадянами та органами державної влади, об'єднаннями громадян, підприємствами і установами, а також урядовцями.

Уповноважений діє незалежно від інших державних органів та урядових осіб. Його діяльність доповнює існуючі засоби захисту конституційних прав і свобід людини та громадянина, не скасовує і тягне за собою перегляд компетенцій державних органів, які забезпечують захист і поновлення порушення прав і свобід.

Уповноваженого з прав людини призначає і звільняє Верховна Рада України таємним голосуванням. Цей пост можуть займати громадяни що досягли 40-річного віку, володіють державною мовою, мають досвід правозахисної діяльності і протягом останніх п'яти років проживають в Україні.

Л. Аметов спалив себе перед парляментом Криму

Київ(Р.Р.). — У вівторок, 25-го листопада, газета „Кієвскіє Вєдомості" повідомила про акт самоспалення у Криму. Мешканець Бахчисарайського району Ленур Аметов, нічого не вигукував і не тримав ніяких плякатів. Він швидко облив себе бензиною і підпалив.

Цей акт самоспалення вчинено перед будинком Верховної Ради Автономної Республіки Крим у Симферополі.

Начальник відділу координації міжнаціональних відносин, полковник Кенжалієв, запевняє, що Аметов був психічно хворою людиною і в акті самоспалення ніякого політичного ґрунту немає. Проте, слідство ще тільки почалося.

Уже з'ясувалося, що Аметов залишив сестрі записку, у якій просив не засуджувати його, якщо він вчинить щось несподіване.

Фах підприємця найпрестижніший

Львів (УНІАР-ІМА-ПРЕС). — Нове опитування свідчить, що фах підприємця є найпрестижнішим в західній Україні.

Львівський центр соціяльних досліджень „Соціінформ" провів опитування 1,200 мешканців реґіону, пропонуючи відвидіти їм на питання, який фах приносить найвищий прибуток в Україні. 20.67 відс. опитаних заявили, що найбільше отримують підприємці. На другому місці є банкові службовці — 9.33 відс.; за ними політики і керівники урядових структур — 7.33 відс. 7.25 відс. набрали працівники податкових служб, 5.08 відс. — працівники торгівлі, 4.51 відс. — медики, 4.08 відс. — представники кримінальних структур, 3.58 відс. — юристи, 2.17 відс. міліціянти і військовослужбовці.

Решта опитаних — 35.27 відс. — назвали економістів, священиків, митників, будівельників, шахтарів, водіїв, артистів тощо.

Надання переваги підприємцям можна до певної міри пояснити відсутністю строгих законів в Україні, що унеможливлює підприємцям „викручуватися" від податків, підносити ціни на товари тощо.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

З уваги на свято День Подяки у четвер, 27-го листопада, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у п'ятницю з датою суботи, 29-го листопада.

Картини Х. Сай виставлять в презбитеріянській церкві

Парсиппані, Н. Дж. — Як інформує центральна презбитеріянська церква в Монтклер, Н. Дж., в її приміщеннях відбудеться від 30-го листопада ц. р. до 6-го січня 1998 року виставка релігійних ікон пензля молодої, але вже добре відомої української мисткині, учениці Петра Холодного, Христини Сай.

Її абстрактні сучасні релігійні ікони прикрашуватимуть святиню центральної презбитеріянської церкви на час різдвяного сезону.

Мисткиня назвала цю виставку „Святкуванням віри" і саме положила в її картинах релігійного порядку давніх візантійських мотивів із сучасним абстрактом створили зовсім інше розуміння і зображення народин Христа.

Відкриття виставки відбудеться в неділю, 30-го листопада, о год. 11-ій ранку.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

МІСТО ХОЧЕ СТАТИ ВІЛЬНОЮ ЕКОНОМІЧНОЮ ЗОНОЮ

ЛЬВІВ. — Минулого тижня Кабінет Міністрів України затвердив програму збереження історичного середовища Львова, підготовану спеціяльною групою, сформованою посадником Василем Куйбідою. І ось уже Львівська міська адміністрація провела семінар на тему створення у Львові вільної економічної зони (ВЕЗ). Над проєктом працювало понад 30 різних фахівців, у числі яких юристи, економісти, фінансисти. Згідно з проєктом, ВЕЗ передбачається створити на базі чотирьох фінансово-промислових зон. Пріоритетними напрямами обрано радіоелектроніку та машинобудування з пізнішим долученням харчової промисловості.

ВІДМИВАЮТЬ ГРОШІ

КИЇВ. — Голова Комітету Верховної Ради боротьби з корупцією та організованою злочинністю Григорій Омельченко на зустрічі з журналістами стверджує, що на рахунках у закордонних банках перебуває приблизно 15–20 блн. дол., нелегально вивезених з України різними урядовими особами. Повернення цих грошей ускладнюється з огляду на такі причини: ці гроші є інвестиціями в економіку чужих держав і керівництво цих держав може бути не зацікавлене у поверненні їх в Україну; недовір'я до українських правоохоронних органів та державних керівників через їх корумпованість. Г. Омельченко продовжує стверджувати, що Україна входить у п'ятку найбільш корумпованих держав Европи. Очолюваний ним комітет скерував до Генеральної прокуратури матеріяли, які підтверджують механізм відмивання українських грошей за кордоном. Високі державні керівники переводять ці гроші на рахунки фіктивних чи підставних фірм за кордоном, після чого ті гроші потрапляють на банкові рахунки приватних осіб. Г. Омельченко зазначив, що під час участи в конференції керівників парляментів 16-ох держав Центральноевропейської ініціятиви, що відбулася 25-го жовтня в Трієсті, Італія, він дістав підтвердження не лише про існування такої схеми, але й що в ній задіяні високі державні керівники.

ВІДКРИТО МІЖНАРОДНУ ЗЛОЧИННУ ГРУПУ

ХЕРСОН. — В області проведено широкомасштабну операцію проти злочинности. Згідно з повідомленням пресової служби обласного Управління внутрішніх справ, у радгоспі „Радянська земля", Білозерського району, на дачі одного з авторитетів злочинного світу, який представляв себе фармером, спеціяльні підрозділи „Беркут", „Сокіл" та „Альфа" затримали 36 осіб, членів міжнародного злочинного угрупування, яке контролювало місцевих фармерів. Серед затриманих є корейці, турки, месхетинці, росіяни та українці. В будинку при їх затриманні вилучено автомат, два пістолі, карабін, автоматичну та малокаліберну гвинтівки, помпові рушниці, обрізи мисливських рушниць, понад 2 кілограми маріхуани. На злочинців міліція вийшла під час розслідування вбивства депутата Обласної Ради Івана Підгайного та його дружини у власній хаті в селі Вільне, Нижньосірогозького району, що сталося на початку листопада.

НОВИЙ ЦЕНТР

КИЇВ. — Тут відкрито новий технічний центр „БМВ", „Ленд Ровер" та „Неоплан", який є найбільшим серед збудованих за останні сім років у Східній Европі. У офіційному відкритті взяв участь прем'єр-міністер України Валерій Пустовойтенко. Він сказав, що для України це дуже вигідне співробітництво. Адже домовлення передбачають купівлю автомобілів за гривні. Тут же налагоджено і їх обслуговування. Крім того, відкриття центру дає киянам додаткові місця праці.

ПРАЦЕЗДАТНИХ ЛИШЕ 55 ВІДСОТКІВ

ЧЕРНІВЦІ. — За даними Чернівецького обласного управління статистики, на Буковині лише 55.1 відс. населення є особами працездатного віку. З них 264,000 чоловіків, що лише на 10 відсотків перевищує число працездатних жінок. Середня тривалість життя буковинців у 1995–96 роках становила 69.4 року, тоді як на початку 90-их років вона була — 71.4 року. На початок 1997 року населення области становило 943,600 осіб. На кінець жовтня 1997 року населення непрацездатного віку на Буковині становило 423,300 осіб. Результати опитування, проведеного вкінці жовтня обласним відділом Комітету виборців України, кожний четвертий мешканець Буковини не знає прізвища місцевого депутата у Верховній Раді України.

У СВІТІ

У ВИСЛІДІ артилерійського вогню між ізраїльськими військами та ісламськими бойовиками на півдні Ливану загинуло дев'ять ливанців, в тому числі п'ятирічна дівчинка. Всі жертви спричинені саме мусулманською артилерією, коли ісламісти раптово обстріляли „зону безпеки" на півдні Ливану і набої впали поблизу села Бейт-Ліф. До північноізраїльської території долетіло декілька набоїв, однак вони ні жертв, ні зруйновань не спричинили. Відтак ізраїльська армія відповіла вогнем своїх гармат. Цей інцидент перервав декількатижневий відносний спокій у південному Ливані.

ТРИСТУПЕНЕВА БАЛІСТИЧНА ракета морського базування вибухла над стартовим майданчиком на четвертій секунді після випуску, на висоті 200 метрів. Це сталося поблизу села Неноксе Архангельської области в Росії. Очевидці розповіли журналістам, що вибух був такий сильний, що в хатах не залишилося віконних шибок. Населення села було негайно евакуоване. Це вже третій з черги наступний випуск нової балістичної ракети, яку Москва плянувала поставити на озброєння російської атомової підводної фльоти.

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВА ФЕДЕРАЛЬНОЇ резерви Ален Ґрінспен вважає пропозицію приватизувати Фонд соціяльного забезпечення гідним уваги.Він сказав, що теперішні проблеми фонду є досить поважні, та все ж не настільки, щоб їх не можна було розв'язати.Експерти з'ясували, що тепер молодші американці платять у фонд досить грошей, але старші люди, близькі до пенсійного віку, не доплачують і у вислідi до 2014 року може скластися ситуація, що фонд видаватиме більше грошей, ніж їх надходитиме до нього. Серед різних пропозицій є й така, щоб підвищити вік виходу на пенсію з 65 до 67 років.

55-РІЧНУ ҐЕЙБРІЕЛ КЕРК МЕКДОНАЛД обрано головою Міжнародного кримінального трибуналу для колишньої Югославії. Її кандидатуру запропонував попередній голова трибуналу, італієць Антоніо Кассезе, який залишив цей пост після двох каденцій, бо на третю не дозволяє статут. Однак А. Кассезе залишився у складі членів трибуналу. Заступником голови обрано 66-річного суддю з Ґаяни Мохаммеда Шахабуддіна. К. МекДоналд закінчила Гарвардський університет, працювала федеральним суддею у Гюстоні, Тексас, і читала лекції для студентів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc.

at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Намагання скомпромітувати Гілларі Клінтон

Перша лейді ЗСА Гілларі Клінтон, як відомо, відвідала Киргизстан, Узбекістан, Казахстан, Росію та Україну, щоб побачити, як здійснюються демократичні перетворення у нових незалежних державах. Окрім уваги до проблем освіти, охорони здоров'я, культури та дотримання прав і свобід громадян, Перша лейді ЗСА прислала в кожну з цих країн гуманітарну допомогу. Частину її від імені Міжнародного фонду допомоги дітям Чорнобиля надіслано і до Львова. Отже, дитячі лікарні Львова, Луцька, Львівський Державний Медичний Університет та Львівська обласна лікарня отримали сучасне обладнання, апаратуру та медикаменти.

Свої відвідини Г. Клінтон розпочала зі столиці Киргизстану — Бішкеку, де біля виходу з літака її зустрічали веселі діти в киргизьких національних строях.

В той самий день на двох популярних російських телевізійних каналах по два рази показано відеофільм, де знято виснажених дистрофічних дітей, перед якими стоять металеві миски і вихователі кидають у них черпачок якоїсь їжі. Ці кадри дуже нагадують колишні гітлерівські концтабори, але диктор пояснює, що ці кадри знято недавно на території Киргизії.

Журналісти негайно почали з'ясовувати, де саме і коли це було знято. Вони звернулися до киргизької амбасади. Не діставши відповіді, подалися до Адміністрації президента Аскара Акаєва. Там не приховували свого розгублення і пояснили, що кадри, показані у фільмі, є „пересмикуванням фактів". Цей сюжет, що холодить душу, начебто зняли журналісти норвезької телевізійної компанії минулого року, коли до Киргизії приїздила з Норвегії місія милосердя. Вони знімали пацієнтів психоневрологічного диспансера.

Той факт, що німецькі та інші европейські телевізійники не зареагували на ці фільми, може означати, що для них це не новина. Цілком можливо, що за кордоном ці кадри вже бачили всі, тільки на території колишнього СССР їх не показували.

Але чому показали саме тоді, коли Г. Клінтон зустрічали на летовищі здорові й веселі діти? Та коли вона вручала керівникам країни гуманітарну допомогу на суму 2 млн. дол.? Таке питання виникло в багатьох політичних коментаторів, які пригадали, що на недавній зустрічі міністрів країн СНД в Еревані цей фільм не показували й ніхто не порушував питання про захист прав дітей в будь-якій з країн, в тому числі і в Киргизії. Можливо, показ фільму має на меті не захист дітей, а щось інше.

Причину, очевидно, треба шукати, у тому, що ЗСА, керуючись поправкою сен. Д'Амато, збираються запроваджувати санкції проти російського нафтового концерну „Газпром", керівники якого підписали з Іраном двобільйонний контракт на розроблення нафтових родовищ. Представники російського уряду захищають „Газпром", посилаючись на „вільну конкуренцію", яка поширюється на ввесь світ, в тому числі і на ЗСА. А там, де конкуренція, там і засоби боротьби не завжди толерантні. Якщо щось подібне у світі є, то світова громадськість має право це знати. Але цілий рік ці кадри на території СНД не показували. Тепер же показ їх явно мав на меті показати, що Г. Клінтон допомагає урядові країни, де зневажаються людські права. І водночас ЗСА настоюють на санкціях для Багдаду, де від голоду гинуть діти.

В даному випадку вістря спрямовано як на ЗСА, так і на Киргизстан. Адже Америка зацікавлена, щоб її компанії розробляли каспійські родовища й вивозили нафту. Киргизам же дають зрозуміти, щоб вони „не були такі розумні" та не сердили „старшого брата", який стоїть зовсім поруч.

Майстри провокацій не забули і про Україну. З наближенням візити Президента України Леоніда Кучми до ЗСА на інтернеті з'явилися повідомлення, що уряд Нігерії звинувачує Україну в продажі

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Петро Грицак

80-ЛІТТЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ І АМЕРИКА

У колишній „імперії зла" 80-ліття „жовтневої революції" відзначили своїми демонстраціями і маршами прихильники відбудови СССР: у Києві маніфестувало 3,500 осіб, головно старших. У самій Москві вийшло їх 5,000 (багато менше, як організатори сподівалися). У Львові дійшло навіть до малих сутичок між демонстрантами різних політичних переконань, що комуністичні депутати у Верховній Раді негайно проголосили „виявами неофашизму". Українцям в Америці цікаво подивитися, як до „жовтневої революції" поставилася Америка.

Свідчить американський автор

Сам перебіг тієї революції описав американець-очевидець, лівий активіст Дж. Рід у книжці (появилася у 1919 р.) „10 днів, що потрясли світом" у дуже ентузіястичний спосіб. Була це дійсно перша революція низів суспільства, цілком політично неграмотних (під гаслом „ті, що є нічим, стануть всім"), яка трохи під проводом хитрих агітаторів (обіцювали „рай на землі"), а більше — терором утримувала владу понад 70 років. Сталася вона в умовах, не передбачених К. Марксом (на якого большевики покликалися, як на Біблію), а саме в найпримітивнішій із европейських великодержав, Росії. Росія була захитана програною війною, труднощами з харчами для міського пролетаріяту, незадоволенням царською владою та її наслідником, Тимчасовим Урядом, головно зі сторони національних меншин. Мало також свій дестабілізаційний вплив покликання великого числа молодих чоловіків до війська, яким треба було дати в руки зброю; велике число дезертирів, масова присутність волоцюг-бродяг. Характеристичні для тодішнього московського побуту (як ковбої для Америки) — це люди без сталого місця замешкання, займалися принагідними роботами, риболовством чи мисливством із всяким шахрайством — одним словом, відповідно розагітовані, представляли вони ідеальні „кадри" для революції. Їх відносно велике число можна було пояснити фактом, що через суворий клімат та значну віддаль від більших культурних центрів у 1917 році ще велика частина московського народу була тільки у стані соціо-економічного розвитку на рівні мандрівних мисливців-збирачів, не хліборобів. Тому, через таку крайньо некорисну для стабільного життя народу демографічну ситуацію, відносно мала кількість спритних агітаторів під гаслом „грабуй награбоване!" зуміла перевести в жовтні 1917 року у Петрограді майже перфектну революцію, без якогось більшого пролиття крови. Як тоді казав Ленін, „влада лежала дослівно на вулиці".

Тяжкі помилки А. Керенського

До того також причинилися помилки прем'єра Тимчасового Уряду А. Керенського, який не довіряв тодішним російським військовим колам та волів захищати уряд і себе батальйоном жінок, (рішення без прецеденту в світовій історії) і сотнею „корнетів" — хлопців віком 14 — 16 років. Коли крейсер „Аврора" почав обстріл Зимової Палати, де перебував Тимчасовий Уряд (сліпими набоями!), тоді такі „оборонці" попросту почали ховатися й розбігатися, члени уряду були заарештовані, а сам Керенський утік (як кажуть, у жіночому вбранні). Як виглядає, в тому критичному часі Керенський, замість запевнити оборону проти можливого державного перевороту, уважав за більш відповідне дбати про арештування членів Українського Генерального Секретаріяту та думав, в який спосіб покінчити із самою Українською Центральною Радою.

Тут варто пригадати, що до успіху большевицького перевороту сильно причинився німецький уряд, що уможливив Ленінові приїхати із Швайцарії, через Німеччину, до Росії у квітні 1917 року. Також деякі американські приватні чинники в тому часі уможливили переїзд із Америки до Росії групи лівих агітаторів, на чолі із самим Л. Троцьким, пізнішим другим провідним большевиком після Леніна, до Росії „задніми дверима", через Японію, всупереч проханню Тимчасового Уряду, щоб цього не робити.

Бандитів мали за „аграрних реформаторів"

Десь не цілих два роки після жовтневого перевороту президент В. Вілсон рішив зупинити всі військові операції проти большевиків — чи то з огляду на небезпеку для Америки через поширення впливів Японії на евразійському континенті, чи через досить прихильне прийняття американською публікою вище згаданої книжки Дж. Ріда. Зрештою, в американських урядових колах, а спеціяльно в Державному департаменті, закорінилась на довгі роки тенденція уважати большевиків якимись нешкідливими диваками, „аґрарними реформаторами", торгівля із якими принесе Америці великі користі. Наприклад, у 20-их роках імпортовано із Америки до СССР 30,000 малих тракторів типу „Фордзон", технічно престарілих, яких фермери в Америці більше не хотіли купувати.

Відверта симпатія, що часами межувала з телячим захопленням, до „жовтневої революції" ще збільшилася, як прийшов до влади Ф. Д. Рузвельт, із новою політикою, знаною як „ню діл", тобто „новий розподіл". В американській тодішній Адміністрації було немало прихильників совєтських експериментів, а сам Сталін у 1943- 48-их роках офіційно фігурував як добрий „вуйко Йосип". До того дійшло, що китайських комуністів, до самого остаточного перебрання ними влади у 1949 році, Державний департамент вперто називав „аграрними реформаторами". Того року очевидна політична сліпота довела до гострої критики американської закордонної політики тих часів, закидів „нельояльности" та до т. зв. „меккартизму" — поглядів сенатора Мек Карті про „десятки усяких зрадників" у Державному департаменті.

Ці закиди довели, очевидно, до певних змін у закордонній політиці Америки, яка, однаце, дальше трималасе засади „не дражнити росіян". Але сьогодні виглядає, що вона таки дещо змінилася. Прикладом того може бути церемонія покладення вінка до пам'ятника жертвам большевицького терроризму у Львові „першою лейді", Г. Клінтон, 17-го листопада цього року. Це було б не до подумання ще навіть кілька років тому. Пригадаймо собі відомий „чикен Києв", епізод з президентом Бушем. Не треба все ж забувати дуже прихильного трактування президента Китаю під час його відвідин Америки тому кілька тижнів та теперішних переговорів між російським міністром Пріймаковим і державним секретарем ЗСА Меделин Олбрайт у справі Іраку. Чи не може ще дійти сьогодні до якоїсь нової Ялти? Міжнародна ситуація сильно змінилася за останніх 50 років, і тяжко собі уявити, щоб Америка повторила ще раз ту саму помилку. Але аґресивні російські політики будуть напевне пробувати переконати Америку, під якимось претекстом, поробити далекойдучі поступки на користь Росії, чи навіть погодитися на реанімацію колишнього СССР.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Світлана Марінова

У Вашінґтоні відбулася мистецька виставка В. Немири

Долаючи гори і долини, моря і океани, носяться міжконтинентальні вітри навколо земної кулі. Одні приносять дощі і зливи, інші посуху і палаюче сонце, а ще інші... запахи рідної землі з далеких заокеанських далей.

Після того, як в амбасаді України в ЗСА у Вашінгтоні відкрилася виставка творів художника Володимира Немири, всі, хто мав можливість бачити її, відчули подих вітру з України, спричиненого потужними крилами мистецтва художника.

В. Немира народився і зростав, навчався і працював у Львові, і не дивлячись на те, що тепер митець проживає у ЗСА, саме Львів являється невід'ємною сталою його мистецького життя. Присутність древнього українського міста відчувається майже у всіх його творах. Львівська бруківка, старовинна архітектура, кремезні дерева, народне мистецтво переплітаються з роздумами та філософією автора і вливаються в проникливу пісню ліній та образів.

Графічні твори В. Немири хвилюють кожного: і тих, які є частими гостями на виставках та мистецьких показах, і тих, які не мають такого досвіду спілкування з мистецтвом. Мабуть, це відбувається тому, що митець щирий і безпосередній в своєму мистецькому світі, в якому особисті враження і спостереження митця переплітаються з близькими і відомими кожному українцеві образами та символами духовного життя народу: чи то вулиць і архітектури міст, чи то споконвічних візерунків та форм народної кераміки, вишивки. Все це вдалось авторові поєднати в численних своїх працях в образну і насичену гармонію, в думу про минуле і сучасне, в феєрію життя космосу і людини.

Митець міркує про життя і смерть, про минуле і майбутнє і заставляє кожного, хто підходить до його творів, ставати ніби співавторами, продовжити разом з художником роздумувати над долею України, над долею особистости і призначення кожного.

„Куди ми йдемо?" — назвав одну із своїх праць французький мистець Поль Гоген. Ці питання звучать і в творах В. Немири. „Пізнання", „Вічність", „Мамин сад", „Легенда води", „Адам і Ева" — вже в назвах-символах творів закладена можливість творчої співпраці з автором, закладена таємниця того, що глядач прагне ще і ще підійти до полотна, вглибитись в його сутність і відкрити для себе якусь нову мелодію, образ, символ...

Виставка не лише показує українське графічне мистецтво в доробку художника В. Немири, але й гідно репрезентує творчий потенціял українського мистецтва в стінах амбасади України, дає можливість гостям і відвідувачам, специяльно тим, які відвідали амбасаду України в дні святкування незалежности, відчути сильний подих свіжого вітру, вітру з України.

Підготову і переведення виставки завдячується Василеві Зорі, аташе з питань культури в амбасаді у Вашінґтоні, що в такий оригінальний спосіб підкреслив відзначення Дня Незалежности. Виставка тривала до 1-го жовтня, а на її закінчення В. Немира подарував дві із своїх картин для амбасади, де вони нагадуватимуть усім відвідувачам непересічне мистецтво українського мистця.

Іван Буртик

БЕЗВИННО ПОКАРАНІ ДАЛЬШЕ ТЕРПЛЯТЬ

III

На моє запитання, як вони пережили смертний табір, вони відповіли, що врятувала їх амнестія Хрущова: „Хто був Богом вибраний і дожив — той щасливий..."

А ось ще одна почута мною розповідь. „Я називаюся І. К. Я був свідком найбільшого злочину в світі — в таборі Кінґірі. Те, що мої очі бачили, світ не знає, бо ледве чи хтось вийшов звідти живим. В'язнями того табору переважно були українці, яких було призначено умертвити голодом та важкою працею в копальнях міді. Свідомі неминучої смерти, ми шукали виходу. Таємно створений комітет, до якого входили М. Сорока, Задорожний і Кузнєцов, підготовляв страйк. Цей день прийшов 4-го лютого, коли наглядач на очах людей застрілив в'язня. На другий день наш табір не вийшов до праці, а наступного дня — й інші табори, а ще через день вже всі табори в Кінґрі страйкували. Чиновники покликали провідників на переговори, але успіху вони мати не могли. Крім обіцянок, не було жодних змін. Робітники перебрали кухню і харчові склади, ми дальше не виходили на роботу. У квітні вони привезли сім вагонів „зеків" з грубими дрючками, щоб „навести лад" в таборі. То були кримінальники, злочинці, але ми були готові до них. Коли вони розпочали свою „місію", то ми дали їм таку відсіч, що до 12 годин вони втекли з табору зі словами: „Та то самі бандеровці, яких й чорт не присмирить!". Страйк тривав далі. У сороковий день під'їхали танки. Страйковий комітет кинув клич: „Воля або смерть!", всі ми прийняли виклик — буде боротьба. О 4-ій год. ранку почався наступ танками. З надією зупинити танки, жіночий табір вийшов їм назустріч. Танки масакрували жінок, втікати не було куди. Зброї не було, запальної рідини було мало, а танки без зупинки підминали бараки враз з людьми. Понад 900 трупів жінок і чоловіків, яких тіла не можливо було розпізнати ані посклидати. Живих було жорстоко побито, багато розстріляно, а решту розвезено по різних таборах...".

Сповнений сильними враженнями, з помічю людей я добрався до Спаського цвинтаря. Далеко серед розлогих степових піль з високою травою, бо від травня до вересня не було дощу, біля дороги виднілиі пам'ятники. Як оком глянеш, тисячі акрів рівнини. Якщо б заходами міжнародної комісії не обведено бідненькою огорожою це поле, то ніхто не знав би, що це цвинтар. Що тут прикопано мільйони жертв, між якими спочиває майже мільйон українського цвіту. Табір знесено, землю зарівняно, тільки можна спостерегти малопомітні зарослі горбки, залишки давно висипаних могил. Одинокий, як свідок і месник страшного злочину, залишився маленький залізний хрест, зроблений із ніжок залізного ліжка, якого навіть і кати завагались знести. При вході стоять пам'ятники німецьким, японським, корейським, італійським та іншим жертвам комуністичного терору. Українським жертвам, замість дерев'яного хреста, скоро буде поставлено кам'яний, із дзвоном.

Ми бачили, як японська комісія розкопувала свої секції і забирала тлінні останки до Японії. Місцеві люди казали, що можна дістати з архіву списки похованих тут жертв, але це коштує один долар за особу, а сотні тисяч долярів не є їм під силу. На прохання з діяспори, „Вечірній Київ" в листопаді 1996 року помістив заклик до Уряду України заопікуватись могилами Спаського цвинтаря, але до цього часу нічого ще не зроблено. Казахські коні з недалекого табору гризуть суху траву і далі топчуть вже непомітні гроби. Табір цей — залишок великого комплексу „ҐУЛаґу", який було зруйновано і землю зрівняно. В землі зберігаються криваві совєтські танки, і навіть світлину не дозволено зробити...

Хоч сибірський морозний вітер проникав до кісток, цвинтар покинути було важко. Тут захована історична правда, тут пролляте кров українського народу, який боровся за волю. Не відчуваючи холоду, я молився за мертвих і проклинав катів. Боже, чи не досить жертв і крови нашого народу, як довго ще чекати, щоб Ти розбудив його з рабства, дав йому уміння розрізняти добро від зла, вдихнув у нього силу і відвагу бути господарем на Тобою призначеній рідній землі.

Варто, варто було привести туди тих 95 комуністичних депутатів Верховної Ради, які продовжують служити Москві. Нехай би вони побачили, в чиїй крові купалися їхні попередники. Тяжко зрозуміти, чому такий історично славний, добродушливий народ так змінився і забув про вікове знущання й насильство. Корисним було б багатьом діячам, як в Україні, так і діяспорі, замість кримських чи італійських пляж, поїхати в Казахстан. Може, це оздоровило б їх від незгоди і розбрату. Світ дивується, що віками змагаючий за волю народ все ще не досить цінує здобутої державної незалежности...

Закінчуючи, від імені Комісії Ради Оборони і Допомоги Українцям, оформленої Українським Конгресовим Комітетом Америки, складаю щиру подяку всім добрим людям в Казахстані за те, що вони допомогли мені дізнатися правду про безвинно покараних і терплячих наших людей в далекій Караганді. Як рівнож прошу всіх людей доброї волі в Україні: відкрийте свої серця і душі перед нашими братами у східній діяспорі.

Я безмежно вдячний Михальчукові, Карпінському Богданові, а найбільше братові Петрові за їх допомогу в моїх поїздках і зустрічах у Казахстані. Я щойно там довідався, що мій брат також відбув десять літ у вугільних копальнях Воркути. Згодом поселився в Караганді й проживає тут понад тридцять літ. Щоб вберегти мене від переживань, він промовчував багато правди, аж поки я її сам натрапив на неї. З трудами ми відшукали могили наших батьків, сестер та решту родини, нелегко було погодитись з фактом, що треба було попрощатися з ними назавжди...

Зустріч з братом по 52 роках була зворушливою і прощатися, знаючи, що це востаннє, було досить важко.

В загальному, подорож була далека, втомлююча і не дуже приємна, не раджу нікому вибиратись туди одинцем. Особливо через Москву, яка, як завжди, холодна, непривітна і небезпечна. Я щойно очуняв і віддихнув, коли увійшов до американського літака, свідомий того, що на наступній зупинці зустріну вже своїх рідних.

Н. У.

Концерт органіста В. Кошуби в Ню Йорку

В католицькій церкві св. Хреста в Ню Йорку відбувся концерт (2-го листопада ц. р.) відомого в Европі українського органіста Володимира Кошуби. Організатором концерту був д-р Ґреґори Д'Аґостіно, директор музичних концертів при згаданій вище церкві. Він сам музиколог і органіст. Молодий, енергійний, довідавшись про нашого талановитого мистця, рішив допомогти зорганізувати йому виступ в Ню Йорку. Правда, прикрим явищем було те, що всі старання д-ра Д'Аґостіно нав'язати контакт з українською громадою, за посередництвом наших центральних організацій, залишалися безплідними. Слід підкреслити, що єдина редакція „Свободи" поставилась до цього із зрозумінням і подала хоч коротку вістку по концерт — коротку, очевидно, тому, що докладніших відомостей про мистця вже не було часу отримати.

У просторій чудовій церкві зі старовинними органами відбувся концерт органіста Володимира Кошуби з участю досить численної (більше ста людей) добірної публіки, яка з захопленням сприймала виконані маестром Кошубою клясичні твори, включно з українськими — Моцарта, Баха, Мусорґського, Бортнянського, Колесси та інших. Після кожної точки вдячні слухачі нагороджували мистця щедрими оплесками, а на закінчення — вставанням з місць, так що мистець дав ще три надатки, які були сприйняті з не меншим захопленням. На превеликий жаль, серед присутніх було тільки троє українців.

У дбайливо приготованій програмі подано відомості про мистця. Стверджено, що Володимир Кошуба здобуває щораз більше міжнародне признання як концертовий органіст. Він закінчив консерваторію в Києві, де вчився в проф. Кравченка, потім п'ять років у проф. Котляревського,

(Закінчення на стор. 3)

Українські оповідання англійською мовою

Нещодавно на полицях американських книгарень появилося нове англомовне видання з українською тематикою під назвою „Чарівне яєчко та інші оповідання з України", переказані Варварою Сувин, а редактором і автором вступного слова є Наталія Кононенко.

Цю 222-сторінкову книжку видано заходом Libraries Unlimited, яке кожного року в серії світової народної творчости видає збірку народних розповідей різних країн. У цьому 1997 році видано аж три збірки оповідань: з Непалю, Африки та України.

Книжка середнього формату, в твердій обкладинці по-мистецьки оформлена стилізованою українською вишивкою та репродукціями картин Олександра Ткаченка і Галини Мазепи. Текст оповідань вміло прикрашений заставками народних мотивів і цікавими чорнобілими світлинами краєвидів і подій з України авторства Н. Кононенко. Крім того в книжці чотири картки кольорових світлини цієї ж авторки, котрі представляють різні аспекти української народної культури, а також репродукції картин мистців: Г. Мазепи, О. Ткаченка та Ярослави Сурмач-Міллс. У вступі авторка дає влучні пояснення про історію країни розповідей, включно з двома мапками України — Україна в Европі та Україна і її сусіди.

Оповідання в книжці поділені на чотири розділи, перший — це розповіді про звірят, у другому оповідання відповідають на типові питання дитини-читача, як і чому. Третій розділ присвячений оповіданням з моральними поученнями, а четвертий — це оповідання-легенди та казки.

Авторка В. Сувин завдала собі труду переповідаючи англійською мовою цих 33 народних українських оповідань, бо вони передані жваво і цікаво. Це вміння переповідати й є тим, що постійно тримає увагу читача. Книжка може послужити багатьом, як вступ до зазнайомлення з розповідями усної народної творчости України, а зокрема тим дітям, які знають і цінять своє українське походження.

Книжка коштує 29.50 ам. дол., а поза континентом Північної Америки 35.50 ам. дол. і її можна замовляти у:Libraries Unlimited, Inc., P.O.Box 66 33 Engelwood, CO 80155-6633.

У Києві появилася збірка прози Л. Палій

У Видавництві „Дніпро" у Києві появилася збірка прози Ліди Палій, лавреатки нагороди ім. Павла Тичини, голови Об'єднання Українських Письменників „Слово", під назвою „Без вітчизни".

Це вже друга збірка творчости Л. Палій, що появляється в останньому часі в Україні для тамошніх читачів.

Збірка „Без вітчизни" видана у 3,000 примірниках в Україні та на її презентацію запросили авторку відвідати ряд міст в Україні, де вона виголошувала доповіді і знайомилася із читацькою публікою. Відвідала вона крім Києва Чернігів, Львів, Стрий, Дрогобич, Тернопіль, де вже добре відома із своєї творчости та мистецької діяльности.

Збірка прози „Без вітчизни" має художнє оформлення В. Василенка, а вступ до неї написав Іван Драч, який тонко аналізує виїмкову творчість письменниці та поетеси. Він стверджує, що цією збіркою читач з України має нагоду познайомитися із прозовою творчістю Л. Палій, яка досі появлялася лише в Канаді.

„Без вітчизни" поділено на три частини, з яких перша має назву „Україна", друга „Шукання світла", а третя „Канада", вступну статтю І. Драча під назвою „Феномен справжньої літератури", а аналіза творчости Л. Палій вміщена на закінчення збірки пера Богдана Рубчака п. з. „Різні дороги Ліди Палій".

У виданні збережено правопис автора, а на обгортці знаходиться світлина Л. Палій із поясненням, що вона поет, прозаїк і мистецтвознавець.

Для всіх читачів, що знають видані в Канаді збірки прози „Світла на воді" і „Мандрівки в часі та просторі", ця зрібка відсвіжує раніше прочитане і ще раз дає можливість відчути тонкість писання авторки.

О. К.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ВЛАДА заявила, що унеможливить будь-яку спробу керіництва Палестинської самоуправної автономії провести перепис населення у східньому Єрусалимі. На думку міністра безпеки Ізраїля Авідгора Кахаляні, перепис „мав би тяжкі наслідки для ізраїльського суверенітету над Єрусалимом". Тим часом секретар кабінету міністрів Палестинської самоуправної автономії Ахмед Абдель Рахман ствердив, що палестинці продовжуватимуть підготову до перепису, і підкреслив при цьому, що всі арабські країни і більшість неарабських не визнають ізраїльської анексії східнього Єрусалиму. Як відомо, палестинці сподіваються заснувати у східній частині Єрусалиму, захоплений Ізраїлем від Йорданії під час війни 1967 року, столицею своєї майбутньої, цілком незалежної держави. Майже всі з 180,000 мешканців цієї частини міста дотепер зберігають свої давні йорданські пашпорти.

Концерт...

(Закінчення зі стор. 2)

окремо студіював гру на органах у проф. Ґюґо Лепнурма, учня відомого Марселя Дюпре.

Останнім часом Володимир Кошуба працював в Державній Київській фільгармонії. Окрім того, дає власні концерти.

В 1988 році В. Кошубу нагороджено званням народного артиста України. Згодом брав участь в міжнародному семінарі гри на органах в Мюнхені.

У програмі подано, що репертуар мистця дуже широкий і що він включає в ці твори українських композиторів, які дотепер були менше відомі в Західній Европі.

Останніми роками він подорожував з концертами по Европі, виступаючи в Німеччині, Швайцарії, Голляндії, Італії, Швеції, Англії, Юґославії, Мадярщині, Чехії, Польщі, Болгарії, Австрії, Еспанії. Також в Японії та Південній Америці. Тепер подорожує по ЗСА, де має запляновані концерти в більших містах.

Володимир Кошуба є членом Італійської мистецької академії.

Сподіваємося, що в майбутньому, коли маестро В. Кошуба загостить до ЗСА, українська громада прийде численно на його концерт, щоб не тільки виявити належну увагу нашому мистцеві, але і щоб почути його майстерне виконання клясичної музики.

УНСоюз видав різдвяні картки

Як і минулими роками, Український Народний Союз видав серію святочних карток, темою яких є ангели.

Ці картки розсилається усім передплатникам „Свободи" і „Українського Тижневика". В пакеті є 12 карток. Шість карток зі святочними побажаннями, а шість чистих, які можна використати на різні нагоди. Ціна 12 дол. за пакет.

Ці картки — це копії творів визначних українських мистців, яких УНСоюз постійно підтримує. Цьогорічні картки — це копії творів Якова Гніздовського, Юрія Козака, Христини Сай, як також ікон-ангелів, які знаходяться у музеях і церквах України.

Ввесь дохід із проданих карток призначений на потреби української діяспори та України. Всі датки можна відтягнути від податку через Українську Народну Фундацію — IRS статус (501) (c)(3). Ця фундація створена Українським Народним Союзом для підтримки освітніх, харитативних, релігійних та наукових проєктів та є незаробітковою фундацією.

У справі додаткових замовлень просимо звертатися до УНСоюзу телефонічно (973) 292-9800, або писати на адресу: UNA, П. О.. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, N.J. 07054.

Оксана Тритяк
Координатор
особливих проєктів

Архангел Гавриїл.
(Музей Українського Мистецтва, Львів)

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ звернувся до громадян ЗСА з осторогою у зв'язку з можливою активізацією акцій насильства щодо американців за кордоном. В оприлюдненій заяві відкреслюється, що такі тривожні події, як недавня іракська криза, масове вбивство західніх туристів в Єгипті, складна ситуція на Близькому Сході можуть спричинити небезпеку для американців за межами ЗСА, тому вони повинні бути максимально обережні і розважливі. Державний департамент поінформував, що на всіх закордонних американських об'єктах запроваджено додаткові заходи безпеки. Усім американським громадянам, які перебувають за кордоном, рекомендовано підтримувати тісний контакт з амбасадами і консулятами ЗСА у країнах перебування.

У „Свободі" ч. 224 з суботи 22-го листопада у некролозі бл. п. ХРИСТИНИ ЗАРИЦЬКОЇ трапилася друкарська помилка.
Має бути СИНИ — ВОЛОДИМИР з дружиною МАРТОЮ і БОГДАН з дружиною МЕЛІНДОЮ, а не СИН в однині, як було надруковано.

Перепрошуємо, АДМІНІСТРАЦІЯ.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ НАШОГО НЕЗАБУТНЬОГО І ДОРОГОГО РОДИЧА

бл. п.

БОГДАНА КРЯКА

колишнього кошового Пластової Станиці Нюарк, що відійшов у вічність 7-го листопада 1997 р.

Складаю двісті долярів на Пласт у Нюарку, Н. Дж. та висловлюю сердечні співчуття його МАТЕРІ, опечаленим ДРУЖИНІ і СИНАМ.

ІРИНЕЙ ОРІХ ТЕМНИЦЬКИЙ

Ділимося сумною вісткою, що 21-го листопада 1997 р. відійшов від нас на 88-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

ВАСИЛЬ ПІЦИК

нар. в селі ЗАЛАНІВ, пов. Рогатин

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ЕВГЕНІЮ
сестру — РОЗАЛІЮ КОХМАН
сестрінку — АННУ КІЦАК з родиною
шваґерку — ЕМІЛІЮ ПАВЛЮК з мужем ТЕОФІЛЕМ

та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

В Рочестері відзначили чотири річниці

2-го листопада ц. р., в Рочестері, Н. Й., українська громада відзначила чотири важливі події найновішої доби нашої історії, а саме: 79-річчя Листопадового Зриву, 55-річчя постання Української Повстанської Армії, 50-річчя рейду деяких частин УПА на Захід, 50-річчя ганебної, зловісної „Акції Вісла".

Відзначення цих роковин відбулося спочатку в церквах, де в українській католицькій церкві Богоявлення о. Василь Годенчук відправив Службу Божу в намíренні українського народу. Після релігійної проповіді о. Годенчук коротко згадав про ціль святкувань та пригадав про жертви українського народу, зокрема вояків УПА, що віддали своє життя за свободу й за християнську віру.

В українській католицькій церкві св. Йосафата о. шамб. Роман Ґолемба відправив Панахиду за полеглих на полях боїв та усіх, що згинули в часі відзначуваних подій. Про жертви, за які правилась Панахида, коротко нагадав також о. Ґолемба. В часі Богослужень в обидвох церквах стояли з прапорами комбатанти місцевих станиць УПА і 1-ої Дивізії УНА, а в церкві Богоявлення — також молоді юнаки й юначки місцевого осередку СУМА. По полудні, в год. 4-ій, у залі церкви св. Йосафата відбулась академія, влаштована Громадським комітетом під головуванням Романа Куціля. Академію розпочато молитвою „Отче наш", яку виконала Молодеча Капеля Бандуристів ім. Григорія Китастого з Торонто під художнім керівництвом бандуриста-віртуоза Віктора Мішалова.

Імпрезу відкрив колишній вояк УПА, свідок злочинної „Акції Вісла" Іван Лико. Він теж провадив імпрезою, яку започатковано хвилинною мовчанкою в пошані пам'яті жертв, що загинули у збройній боротьбі, розстріляні й замучені по тюрмах, концтаборах і засланнях. Присутні мали змогу любуватись мистецькими виступами солістів та згаданої вже капелі бандуристів, а також послухати цікаву доповідь, яку виголосив наочний свідок дій УПА на Лемківщині та жертва ганебної „Акції Вісла", зараз головний редактор органу Українського Братського Союзу „Народна Воля" мґр Микола Дупляк.

Доповідач найбільше уваги присвятив злочинній „Акції Вісла", у висліді якої в 1947 році польський комуністичний уряд насильно вигнав з рідної землі понад 150,000 українського населення земель Закерзоння, поселивши їх опісля в розпорошенні, по кілька родин, серед чужого, дуже ворожо наставленого оточення.

Мґр Дупляк з докором зауважив, що вже багато разів наші громади відзначували річниці УПА, але, на жаль, майже не відзначувано великої трагедії Закерзоння. Подаючи присутнім перебіг „Акції Вісла", він образно представив ганебні події, спричинені польськими комуністами, шовіністами, злочинними польськими цивільними бандами, а також військовими відділами. Доповідач висловив особисте переконання, що якщо б не оборона українського населення збройними відділами УПА, жертви української людности під Польщею були б набагато численніші. Він висловив також гострий докір теперішньому польському урядові, особливо польському сеймові, за незасудження ще до сьогодні злочину-геноциду „Акції Вісла". Не обійшлося без критичних зауваг і на адресу польського клеру, який не тільки мовчанням, але й ворожою поставою до українства в час „Акції Вісла" та дальшим промовчуванням злочину до певної міри співвідповідальний за злочин супроти українського народу та за існуючий стан.

Молодеча Капеля Бандуристів ім. Г. Китастого.

По доповіді виступив соліст української опери, заслужений артист України, бас-баритон Ярослав Гнатюк, при фортепіяновому супроводі його дружини Світлани Гнатюк. Співак виконав чотири пісні, в тому дві власної композиції, на його власні слова. Публіка нагородила його виконання бурхливими оплесками.

Згодом на сцені виступила артистка кіностудії ім. Олександра Довженка в Торонто Галина Демчук-Наумчук, яка вже брала участь більше як у 30-ти кінофільмах української тематики. В Торонто живе чотири роки, де працює диктором щоденної української радіопрограми „Пісня України". Вона професійно виконала літературний монтаж на слова Віри Кривої, Василя Симоненка та Галини Маняко. І її виступ публіка нагородила бурхливими оплесками.

З багатою й цікавою програмою виступила згадана молодіжна капеля бандуристів. Дуже приємне враження викликав вид на сцені молоденьких бандуристів: деякі ще просто діти, а найстарші віком — 18 років. Відрадне це явище, що дітвора, роджена вже поза межами України, з ентузіязмом і посвятою вивчає гру на бандурі, яку виконували по-мистецьки. Доказом ентузіязму й опанування мистецтва гри на бандурі й співу були дуже бурхливі оплески присутніх, якими нагороджували дітвору та художнього керівника. Капеля виконала народні пісні: „Ой, у полі вишня", „Жито, мати", „Ой, чий же це двір", „Чорні очі, як терен", „Іде, іде, іде дощ" і „Встає хмара" — за словами Т. Шевченка. В молодих бандуристів-солістів виступили Ярослав Ковальчик („Ой, на горі, там женці жнуть"), Юрій Петлюра („Пливе човен"), Леся Мигальська „Соната у Фа" та „Марина" (варіяція). Сольо виступив також сам художній керівник В. Мішалов, який виконав „Карпатську рапсодію" й думи „Буря на Чорному морі" та „Українська фантазія".

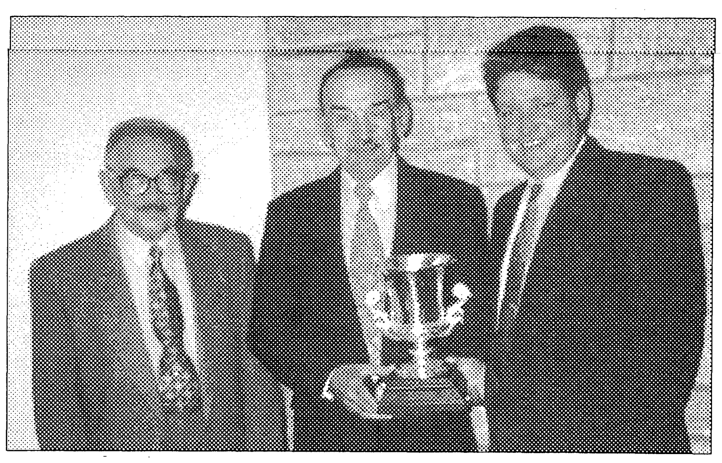
В кінцевому слові ведучий програмою зложив подяку священикам, усім виконавцям, в тому й адміністраторові капелі Олені Рева, за труд у приготуванні й прибутті капелі до Рочестеру, управі Осередку СУМА та всім присутнім. По академії, під час спільної вечері в їдальні церкви св. Йосафата, мґр М. Дупляк висловив признання молоденьким бандуристам, їх керівникові та батькам, які дбають, щоб їхні діти плекали мистецтво гри на бандурі. Потішаючим є те, що батьки розуміють потребу плекання й проп агування краси української культури як серед своїх, так і серед чужинців.

Вечерю для гостей приготовила Ольга Лупиніс, при помочі Катерини Лялюк, Емілії Адамчук і Магдалини Голкзінґер.

Присутній

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

С. Сосяк став чемпіоном КЛК

С. Сосяк (справа) отримує чашу д-ра Я. Рожанковського від (зліва) інж. Р. Ракочого, ст., і минулорічного переможця Ю. Грабця.

Союзівка. — Тут у вересні відбувся останній тенісовий турнір літнього сезону, в якому в групі чоловіків Степан Сосяк переміг Юрія Грабця, 6-3, 7-5, здобуваючи перехідну чашу д-ра Ярослава Рожанковського. Чашу вручив в заступстві фундатора і сеньйора українських тенісистів інж. Роман Ракочий, ст. Турніром проводив голова КЛК і сам тенісист Юрій Попель.

В рамках цієї зустрічі членів КЛК і ТУІА відбулись Загальні збори КЛК, під час яких переобрано Управу в складі: Ю. Попель — голова, Рома Худьо — секретарка, Вікі Купчинська — касир, Северин Палидович — ланковий лещатарства, Ю. Грабець — ланковий тенісу.

В дискусії обговорено посилення акції серед молоді з метою притягнення її до участи в тенісових і лещатарських знаннях.

Нав'язується тісніші зв'язки з КЛК в Україні, члени якого проявляють щораз більшу активність. Місцевий КЛК дає матеріяльну допомогу своїм друзям в Україні.

З уваги на це, що в 1999 році припадає 75-ліття КЛК, створено ініціятивний комітет для підготови відзначення цих роковин в складі: Юрій Купчинський, Володимир Гнатківський, Роман Гавриляк і Орест Слупчинський.

У вечірніх годинах відбувся бенкет, а в неділю продовжувалась товарисько-розвагова програма, яка включала стріляння з малокалібрової зброї.

Н. Н.

ЗБОРИ ВІДДІЛУ УНС

НЕДІЛЯ
14-го ГРУДНЯ 1997 р.

Дітройт, Миш. Річні загальні збори 175-го Відділу УНС, о год. 2:00 по пол. в Домівці СУА, 27040 Раєн вул. у місті Ворен. відкриття, звіти, вибір нової Управи. Після ділової частини нарад — товариська гутірка при каві й солодкім. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться пів години пізніше, без огляду на кількість присутніх. — Леся Лаврин, фін. секр.